

Handläggare
Anna-Carin Edström

Datum
2022-09-27

Diarienummer
HSN/225068

Ert Datum
2022-07-05

Er beteckning
U2022/02430

u.remissvar@regeringskansliet.se

Svar på remiss om betänkandet Tryggare i vårddyrket, en översyn av vissa frågor inom utbildning till sjuksköterska och barnmorska

Regeringen beslutade den 15 april 2021 att uppdra åt en särskild utredare att se över kraven för sjuksköterskeexamen och barnmorskeexamen i syfte att dels säkerställa att de minimikrav på utbildningarnas omfattning i antal timmar som finns i EU-rätten ska anges i författning, dels säkerställa att målen för de båda yrkesexamina svarar upp mot kompetensbehoven inom framtidens hälso- och sjukvård.

Region Värmland har fått tillfälle att lämna svar på rubricerad remiss och ser positivt på och tillstyrker huvuddelen av förslagen i utredningen och inkommer främst med mindre synpunkter som avser invändningar till förslagen.

4.1 Antal timmar förtydligas i en ny bilaga till högskoleförordningen

Betänkandets förslag: *För att tydliggöra yrkeskvalifikationsdirektivets krav ska en ny bilaga införas i högskoleförordningen. I bilagan ska omfattningen av utbildning till barnmorska, sjuksköterska, tandläkare och läkare anges i minsta antal timmar enligt yrkeskvalifikationsdirektivet. En ny bestämmelse i högskoleförordningen ska upplysa om bilagan och om vad som avses med utbildning till vissa yrken.*

Nuvarande reglering av omfattningen i antal timmar för utbildning till läkare och tandläkare i examensbeskrivningarna för läkarexamen och tandläkarexamen i bilaga 2 till högskoleförordningen ska utgå.

Region Värmland har inga invändningar mot att antal timmar förtydligas, så länge såväl teoretisk som praktisk kompetens uppnås samt även nuvarande nivå på vetenskaplig kompetens. Det är dock av vikt att terminologi och definition av begreppet teoretiska och kliniska studier, genomförs så som föreslaget i utredningen, detta för att VFU ska kunna erbjudas med bibehållen kvalitet.

Datum
2022-09-27

Diarienummer
HSN/225068

6.3.1 VFU behöver kunna förläggas hos flera vårdgivare och i flera verksamheter

Bedömning: I VFU-avtal bör det säkerställas att utbildning kan förläggas hos flera vårdgivare och i flera verksamheter.

Region Värmland ser principiellt positivt på att utbildning kan förläggas hos flera vårdgivare och i flera verksamheter. Skillnader mellan olika lärosäten är idag dock betydande och Region Värmland ser därför gärna att lärosätena i största möjliga mån samordnar sig för ett så lika VFU-avtal som möjligt. Avtalet bör kunna täcka in de största vårdutbildningarna i enlighet med att skapa bättre förutsättningar för gemensam utveckling och kvalitetssäkring av VFU.

Region Värmland menar vidare att VFU ska kunna förläggas hos samtliga vårdgivare inom offentligt finansierad vård oavsett om den bedrivs av offentlig eller privat aktör, vilket ses som en förutsättning för att VFU-avtal ska kunna upprätthållas. Samma krav på kompetens för handledning, relevant yrkeskategori, förutsättningar att kunna uppnå kursmål och kvalitet inom verksamheten ska gälla.

6.3.3 Flexibla handledningsvillkor behövs i VFU-avtalen

Bedömning: I VFU-avtal bör villkor som rör handledarkompetens och handledning vara flexibla för att underlätta för VFU hos alla vårdgivare och i alla verksamheter.

Region Värmland upplever otydligheter i bedömning om att i VFU-avtal bör villkor som rör handledarkompetens och handledning vara flexibla. En grundläggande nivå av pedagogisk utbildning avseende handledarkompetens bör finnas och pedagogiska modeller såväl som kompetensstege för handledarutbildningar uppmuntras. Otydlighet i krav som ställs på klinisk handledning riskerar att försämra kvalitén på VFU och därigenom kompetensnivån hos nya barnmorskor och sjuksköterskor. Bedömningsunderlag och kompetensvärdering hos studenter som kliniska handledare genomför ingår vanligtvis inte i handledares egna vårdutbildningar och behöver således utbildning för att erhålla kompetensen. Det är här av vikt att beakta att den pedagogiska kompetensen baseras på ett eget formellt kunskapsinnehåll som inte automatiskt återfinns i professionsutbildningarna eller den yrkesspecifika kompetensen.

Datum
2022-09-27

Diarienummer
HSN/225068

6.5 Medverkan i VFU avgörs ytterst av verksamheternas förutsättningar

Region Värmland anser att en grundläggande förutsättning för att vårdgivaren ska kunna medverka i utbildning är att verksamheten har möjlighet att ta emot studenter. Utredningen påtalar flera viktiga förutsättningar såsom arbetsmiljö, incitament, tid för handledning men påtalar att dessa ligger utanför utredningens uppdrag. Dessa förutsättningar är dock av sådan vikt att det inte kan lämnas oberört. För regioner och kommuner representeras arbetsgivaren ytterst av de politiker som valts in i fullmäktige och nämnder och därmed behöver förutsättningar för att kunna medverka i utbildning ges samma dignitet som annan (vård)produktion.

7.2 Utbildning till sjuksköterska bör avslutas med ett nationellt kliniskt slutprov

Betänkandets bedömning: För att stärka yrkeskompetensen hos blivande sjuksköterskor bör utbildning till sjuksköterska avslutas med ett kliniskt prov. För att säkerställa en så likvärdig klinisk kompetens som möjligt hos nyexaminerade sjuksköterskor bör samtliga lärosäten delta i den nationella modell för kliniskt slutprov som finns sedan tidigare, Nationell klinisk slutexamination för sjuksköterskeexamen (NKSE). En del av provet bör genomföras i hälso- och sjukvårdsverksamhet, vilket förutsätter samverkan mellan lärosätena och verksamheterna. I VFU-avtal, liksom i vårdavtal och i upphandlingsdokument (s.k. förfrågningsunderlag) för privata vårdgivare, bör det därför anges att vårdgivaren ska medverka i nationellt kliniskt slutprov inom sjuksköterskeutbildningen. Av lärosätets utbildningsplan för sjuksköterskeprogrammet bör det framgå att utbildningen avslutas med ett prov och av kursplanen bör det framgå vad som gäller för provets genomförande.

Region Värmland ställer sig till positiv till ett nationellt slutprov i form av den nuvarande kliniska slutexaminationen (NKSE) och anser att den utgör en viktig både summativ och formativ bedömning. Viktigt att poängtera här är dock att detta på intet vis får ersätta summativa och formativa bedömningar av delmål under utbildningens gång. Region Värmland anser att den resursåtgång som NKSE utgör är väl motiverad.

9.6 En förändrad barnmorskeutbildning kräver ytterligare utredningsåtgärder

Betänkandets förslag: För att kunna ta ställning till frågan om en förändrad barnmorskeutbildning föreslås ytterligare utredningsåtgärder. Universitetskanslersämbetet föreslås få i uppdrag att se över dagens påbyggnadsutbildning till barnmorska. Socialstyrelsen föreslås få i uppdrag att utreda behovet av ett bredare barnmorskeyrke inom hälso- och sjukvården.

Datum
2022-09-27

Darienummer
HSN/225068

Region Värmland instämmer i att en förändrad barnmorskeutbildning kräver ytterligare utredning.

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Marianne Utterdahl
Ordförande
Hälso- och sjukvårdsnämnden

Lena Gjevert
Hälso- och sjukvårdsdirektör